

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

L. A. GEELHOED

prednesené 1. júla 2004¹

I – Úvod

1. V tomto konaní začatom na základe článku 141 EA sa Komisia domáha, aby Súdny dvor určil, že Francúzska republika si tým, že neprijala opatrenia nevyhnutné na dosiahnutie súladu s článkami 2, 3, 5, 6, 7 a 8 smernice Rady 89/618/Euratom z 27. novembra 1989 o informovaní verejnosti o opatreniach na ochranu zdravia, ktoré sa majú uplatniť, a o krokoch, ktoré sa majú vykonať v prípade rádiologickej havarijnej situácie², nespĺnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z tejto smernice.

takouto havarijnou situáciou, dostalo informácie uvedené v prílohách k tejto smernici. Tieto informácie sa oznámia obyvateľstvu, ktoré by mohlo byť postihnuté v prípade rádiologickej havarijnej situácie bez toho, aby o ne požiadalo (článok 5). Po vzniku rádiologickej havarijnej situácie musia byť obyvateľstvu poskytnuté predpísané informácie „bez oneskorenia“ (článok 6). Osoby, ktoré by sa mohli zúčastniť na poskytovaní havarijnej pomoci, musia byť informované o zdravotných následkoch, ktoré by im z ich účasti mohli vzniknúť (článok 7). Vo všetkých týchto prípadoch musí byť uvedené, ktoré orgány sú zodpovedné za vykonávanie opatrení v prípade havarijnej situácie (článok 8). Rozsah týchto povinných informácií závisí od určenia pojmu „rádiologická havarijná situácia“, ktorý je definovaný v článku 2 a 3 smernice. Na zhrnutie žalobných dôvodov Komisie budem citovať príslušné ustanovenia smernice. Lehota na prebratie smernice uplynula 27. novembra 1991.

II – Smernica

2. Účelom smernice je zabezpečiť, aby obyvateľstvo, ktoré by mohlo byť postihnuté v prípade rádiologickej havarijnej situácie alebo obyvateľstvo skutočne postihnuté

III – Konanie

3. Na základe korešpondencie medzi Komisiou a francúzskou vládou o opatreniach prijatých francúzskou vládou na prebratie

1 – Jazyk prednesu: angličtina.

2 – Ú. v. ES L 357, s. 31.

smernice a po zvážení niekoľkých návrhov opatrení, ktoré jej doručila Francúzska republika v súlade s článkom 33 ods. 3 EĽ, dospela Komisia k záveru, že smernica nebola úplne prebratá do francúzskeho právneho poriadku. Dňa 27. júla 2000 preto zaslala francúzskej vláde odôvodnené stanovisko, v ktorom vyzvala tento členský štát, aby prijal opatrenia nevyhnutné na úplné prebratie smernice v lehote dvoch mesiacov od doručenia uvedeného stanoviska. Na žiadosť francúzskej vlády bola táto lehota predĺžená o jeden mesiac, do 27. októbra 2000. Vzhľadom na to, že opatrenia prijaté francúzskou vládou boli stále nepostačujúce, podala Komisia 16. apríla 2003 túto žalobu.

1) ktorá nasleduje:

- a) po havárii na území členského štátu, ktorá sa týka zariadení alebo činností uvedených v odseku 2, so závažným únikom rádioaktívnych materiálov, alebo ku ktorému môže dôjsť, alebo
- b) po zistení mimoriadnych úrovní rádioaktivity na vlastnom území štátu alebo mimo neho, ktoré by pravdepodobne mohli poškodiť verejné zdravie v tomto členskom štáte, alebo

IV — Žalobné dôvody Komisie

4. Prvý žalobný dôvod Komisie sa týka neúplného prebratia definície „radiologická havarijná situácia“ v článku 2 smernice, ktorý ustanovuje:

- c) po iných haváriách, ako sú havárie stanovené v písm. a), ktoré sa týkajú zariadení alebo činností uvedených v odseku 2, pri ktorých dochádza k závažnému úniku rádioaktívnych materiálov alebo je možné, že k nemu dôjde, alebo

„Na účely tejto smernice ‚radiologická havarijná situácia‘ znamená každú situáciu:

- d) iných haváriách, pri ktorých dochádza k závažnému úniku rádioaktívnych materiálov alebo je možné, že k nemu dôjde;

- 2) ktorú možno pripísať zariadeniam alebo činnostiam uvedeným v bode 1 písm. a) a písm. c), a to:
- a) akémukoľvek jadrovému reaktoru, umiestnenému kdekoľvek;
 - b) akémukoľvek zariadeniu jadrového palivového cyklu;
 - c) akémukoľvek zariadeniu na riadenie likvidácie rádioaktívneho odpadu;
 - d) transportu a uskladneniu jadrových palív alebo rádioaktívnych odpadov;
 - e) výrobe, použitíu, uskladneniu, odstráneníu a transportu rádioizotopov na účely poľnohospodárstva, priemyslu, zdravotníctva a príslušných vedeckých a výskumných účelov;
 - f) použitiu rádioizotopov na výrobu energie vo vesmírnych zariadeniach.“
- Komisia uvádza, že rozsah pôsobnosti opatrení nevyhnutných na prebratie, ktoré boli prijaté Francúzskou republikou, je užší ako rozsah pôsobnosti samotnej smernice. Po prvé nepokrývajú všetky situácie uvedené v článku 2 ods. 2 písm. d), e) a f) smernice. Po druhé vzťahujú sa len na jadrové reaktory s termickým výkonom nad 10 mW, kým článok 2 ods. 2 písm. a) smernice sa vzťahuje na všetky jadrové reaktory. Po tretie v rozpore s článkom 2 ods. 1 písm. b) a c) smernice sa prijaté opatrenia vzťahujú na havarijné situácie, ktoré môžu postihnúť zariadenia a činnosti nachádzajúce sa na území Francúzska.
5. Druhý žalobný dôvod sa týka neprebratia článku 3 smernice, ktorý stanovuje:
- „Na účely uplatnenia tejto smernice sa rozumie, že výrazy „závažné uvoľnenie rádio-

aktívnych materiálov' a „mimoriadne úrovne rádioaktivity, ktoré by mohli poškodiť verejné zdravie“ pokrývajú situácie, ktoré môžu mať za následok vystavenie jednotlivcov z verejnosti dávkam prekračujúcim dávkové limity predpísané smernicami, ktoré stanovujú bezpečnostné normy spoločenstva pre rádiologickú ochranu.“

zdravia, ktoré sú v takejto situácii uplatniteľné, a o činnostiach, ktoré by sa mali vykonať v prípade takejto havarijnej situácie.

2. Poskytované informácie musia obsahovať najmenej tie časti, ktoré sú uvedené v prílohe I.

Komisia zastáva názor, že pojmy „závažné uvoľnenie rádioaktívnych materiálov“ a „mimoriadne úrovne rádioaktivity, ktoré by mohli poškodiť verejné zdravie“ neboli definované vo francúzskom právnom poriadku. Spolu s pojmom „rádiologická havarijná situácia“ tieto pojmy ustanovujú, na aké situácie sa informačná povinnosť vzťahuje. Je preto nevyhnutné, aby boli uvedené pojmy stanovené vo vnútroštátnych opatreniach na prebratie.

3. Tieto informácie sa oznámia obyvateľstvu uvedenému v odseku 1 bez toho, žeby o ne požiadalo.

4. Členské štáty aktualizujú tieto informácie a rozširujú ich v pravidelných intervaloch a vždy, ak nastanú závažné zmeny v opatreniach, ktoré opisujú. Tieto informácie budú verejnosti trvale dostupné.“

6. Tretí žalobný dôvod súvisí s predchádzajúcimi dvomi a týka sa článku 5, ktorý znie:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby obyvateľstvo, ktoré by mohlo byť postihnuté v prípade rádiologickej havarijnej situácie, dostalo informácie o opatreniach na ochranu

Keďže články 2 a 3 smernice neboli podľa Komisie správne prebraté, opatrenia prijaté na prebratie článku 5 sa nevzťahujú na všetky zariadenia a činnosti uvedené v článku 2. To znamená, že určitá časť obyvateľstva, ktorá by mohla byť postihnutá v prípade rádiologickej havarijnej situácie, nie je chránená týmito opatreniami.

7. Štvrtý žalobný dôvod sa týka prebratia článku 6, podľa ktorého:

8. Piaty žalobný dôvod je zameraný na prebratie článku 7, ktorý znie:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade vzniku rádiologickej havarijnej situácie bolo skutočne postihnuté obyvateľstvo bez oneskorenia informované o skutočnostiach takejto situácie, o krokoch, ktoré by sa mali vykonať, a pokiaľ je to pre daný prípad potrebné, aj o opatreniach na ochranu zdravia, ktoré sú na ňu uplatniteľné.

„1. Členské štáty zabezpečia, aby všetky osoby, ktoré nie sú pracovníkmi týchto zariadení a/alebo sa nezúčastňujú na činnostiach definovaných v článku 2 ods. 2, ale mohli by sa zúčastniť na organizácii havarijnej pomoci v prípade rádiologickej havarijnej situácie, dostávali primerané a pravidelne aktualizované informácie o zdravotných následkoch, ktoré by im z ich účasti mohli vzniknúť, a o preventívnych opatreniach, ktoré by sa v prípade takejto udalosti mali vykonať; tieto informácie zohľadnia rozsah potenciálnych rádiologických havarijných situácií.

2. Ustanovené informácie musia pokrývať tie body obsiahnuté v prílohe II, ktoré sú príslušné pre daný typ rádiologickej havarijnej situácie.“

2. Ak vznikne rádiologická havarijná situácia, informácie sa vhodným spôsobom doplnia vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam.“

Komisia tvrdí, že článok 6 smernice nebol správne prebratý, keďže opatrenia prijaté Francúzskou republikou nezaručujú, že obyvateľstvo skutočne postihnuté rádiologickou havarijnou situáciou bude bez oneskorenia informované. V zmysle príslušných ustanovení dekrétu č. 90-394 o kódexe národnej pohotovosti sa verejnosť informuje v rámci časových limitov stanovených ministrom alebo prefektom.

Podľa Komisie nebol článok 7 smernice úplne prebratý do francúzskeho právneho poriadku. Obežník z roku 1987 je nepostačujúci na splnenie cieľov tohto článku, pretože nespĺňa požiadavku právnej istoty zakotvenú judikatúrou Súdneho dvora.

9. Predmetom šiesteho a posledného žalobného dôvodu je prebratie článku 8, ktorý stanovuje:

„Informácie uvedené v článkoch 5, 6 a 7 tiež obsahujú orgány zodpovedné za vykonávanie opatrení uvedených v týchto článkoch.“

Komisia pripúšťa, že od roku 2002 bol článok 8 správne prebratý vo vzťahu k článku 5, ale ešte stále tomu tak nie je vo vzťahu k článkom 6 a 7. Prax vo Francúzsku označovať v médiách orgány zodpovedné za poskytovanie informácií verejnosti, nemožno v tomto ohľade považovať za dostatočnú.

V — Vyjadrenie Francúzskej republiky

10. Vo svojom vyjadrení k žalobe predkladá francúzska vláda niekoľko opatrení, ktoré

boli prijaté s cieľom prebrať smernicu do francúzskeho právneho poriadku. Všetky tieto opatrenia boli prijaté po 27. októbri 2000, t. j. po uplynutí predĺženia lehoty uvedenej v odôvodnenom stanovisku Komisie zo 27. júla 2000. Francúzska vláda nenamieta voči piatemu žalobnému dôvodu a vyhlasuje, že má v úmysle novelizovať článok R.1333-85 Code de la santé publique (kódexu verejného zdravia), aby bol úplne v súlade s článkom 7 smernice.

11. Pokiaľ ide o prvý žalobný dôvod, francúzska vláda upozorňuje na skutočnosť, že na účely úplného prebratia smernice bola definícia „rádiologickej havarijnej situácie“ včlenená do Code de la santé publique dekrétom č. 2003-295, prijatým 31. marca 2003, a zariadenia a činnosti, na ktoré sa vzťahuje, zodpovedajú tým, ktoré sú uvedené v smernici, ako to dokazuje dekrét č. 2002-367 z 20. marca 2002, ktorým sa mení a dopĺňa dekrét č. 88-622 o havarijných plánoch. Ustanovenia (v článku 6) o osobitných intervenčných plánoch (plans particuliers d'intervention, ďalej len „PPI“) prijaté pre určité zariadenia dopĺňa článok 12 ustanovením osobitných plánov havarijnej pomoci (plans de secours spécialisés, ďalej len „PSS“) vo vzťahu k technologickým rizikám, nespádajúcim pod PPI. V tomto kontexte sa francúzska vláda odvoláva na nové ustanovenia prijaté uznesením (arrêté) z 2. júna 2003.

12. Pokiaľ ide o druhý žalobný dôvod, francúzska vláda sa odvoláva na článok R.43-71 (po zmene článok R.1333-76) Code de la Santé Publique prijatý dekrétom č. 2003-295 z 31. marca 2003 a na článok 16 uznesenie z 2. júna 2003. Obidve tieto ustanovenia zahŕňajú, s malými odchýlkami, pojmy „závažné uvoľnenie rádioaktívnych materiálov“ a „mimoriadne úrovne rádioaktivity, ktoré by mohli poškodiť verejné zdravie“.

uznesenia z 30. novembra 2001, musia byť v okolí jadrových zariadení, na ktoré sa vzťahuje PPI nainštalované havarijné poplašné systémy (sirény). Keďže zvuk sirén v núdzovej situácii je spúšťacím mechanizmom pre uplatnenie PPI, zastáva názor, že je to plne v súlade s povinnosťou informovať obyvateľstvo skutočne postihnuté havarijnou situáciou „bez oneskorenia“. Francúzska vláda sa tiež odvoláva na dekrét č. 2001-368 z 25. apríla 2001, ktorým sa mení a dopĺňa dekrét č. 90-394 o národnom kódexe pohotovosti (code de l'alerte national), ktorým sa preberá článok 6 smernice a ktorý rozlišuje tri druhy informácií potrebných poskytnúť obyvateľstvu v prípade havárie.

13. Francúzska vláda reaguje na tretí žalobný dôvod tvrdením, že články 9 a 12 dekrétu č. 88-622 o intervenčných plánoch v znení z roku 2002 sa vzťahujú na všetky zariadenia, čo umožňuje informovať obyvateľstvo a prijať opatrenia v súlade so smernicou. Navyše, článok L. 125-2 Code de l'environnement (kódexu o životnom prostredí) priznáva občanom právo na informácie o najzávažnejších technologických rizikách, ktoré im hrozia v určitých oblastiach, a o ochranných opatreniach, ktoré sa na nich vzťahujú.

15. Napokon, čo sa týka šiesteho žalobného dôvodu, francúzska vláda trvá na tom, že uznesenie z 21. februára 2002 prebralo článok 8 smernice.

VI — Posúdenie

14. V odpovedi na štvrtý žalobný dôvod poukazuje francúzska vláda na to, že podľa

16. Ako bolo uvedené vyššie, hlavné opatrenia, na ktoré sa odvolávala francúzska vláda, ako opatrenia určené na doplnenie prebratia smernice do francúzskeho právneho poriadku boli všetky prijaté po uplynutí lehoty stanovenej Komisiou v odôvodnenom stanovisku z 27. júla 2000. Ako tvrdí francúzska vláda, tieto opatrenia teraz

zabezpečujú úplné prebratie smernice a vo svojom vyjadrení odporcu navrhuje, aby Komisia vzala žalobu späť a nie, aby ju Súdny dvor zamietol. Z toho je možné predpokladať, že francúzska vláda nespochybňuje žalobné návrhy predložené Komisii. No vo svojej replike navrhuje, aby jednotlivé žalobné dôvody (s výnimkou piateho žalobného dôvodu) boli zamietnuté, hoci v celosti trvá na svojich návrhoch uvedených vo svojom vyjadrení k žalobe, konkrétne, že Komisia by mala vziať späť svoju žalobu.

17. Komisia zdôrazňuje, že opatrenia, na ktoré sa francúzska vláda odvoláva, boli prijaté až po uplynutí lehoty stanovenej Komisiou v odôvodnenom stanovisku. Aj keď je to postačujúce na určenie nesplnenia povinnosti prebrať úplne smernicu zo strany Francúzskej republiky, Komisia zdôrazňuje, že opatrenia prijaté oneskorene sú nepostačujúce. Komisia preto uplatňuje námietky týkajúce sa týchto opatrení a vyzýva francúzske vládu, aby prijala kroky na úplné a riadne zosúladenie sa s ustanoveniami smernice.

18. Z právnych predpisov a dokumentov, ktoré boli predložené Súdnemu dvoru je

zrejmé, že zo strany Francúzska došlo v priebehu troch rokov, od skončenia obdobia určeného v odôvodnenom stanovisku k určitému pokroku, čo uznala aj samotná Komisia. Bez ohľadu na to, či tento pokrok bol dostatočný na zabezpečenie plného zosúladenia so smernicou, zdá sa, že rozdielne názory Francúzskej republiky a Komisie sa značne znížili. Problém nesúlady so smernicou sa, inak povedané, stráca. Aj keď Komisia disponuje diskrečnou právomocou pri rozhodovaní, či bude prešetrovať alebo pokračovať v konaní o nesplnení povinnosti proti členskému štátu, domnievam sa, že táto diskrečná právomoc musí byť vykonávaná funkčne vo vzťahu k danému problému. V danom prípade nie som úplne presvedčený, že rozhodnutie Súdneho dvora o tom, že nedošlo k zosúladeniu so smernicou k 27. októbru 2000, má zmysel, s výnimkou toho, že sa vytvorí možnosť začať konanie podľa článku 228 ods. 2 ES.

19. Je ustálenou súdnou praxou, že otázka, či členský štát nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo Zmluvy sa musí posudzovať podľa situácie v členskom štáte, aká bola ku koncu lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku, a že Súdny dvor nemôže vziať do úvahy zmeny, ku ktorým došlo neskôr.³ Súdny dvor preto nesmie byť zatiahnutý do

3 — Pozri osobitne rozsudok Súdneho dvora z 30. novembra 2000, Komisia/Belgicko, C-384/99, Zb. s. I-10633, bod 16.

diskusie medzi Francúzskou republikou a Komisiou o primeranosti opatrení prijatých po 27. októbri 2000. Tieto opatrenia sú irelevantné na určenie výsledku v danom prípade.

20. Je zrejme, že na konci lehoty určenej v odôvodnenom stanovisku, ktorá bola predĺžená o jeden mesiac, francúzska právna úprava nezaručila úplné dodržanie informačnej povinnosti zo strany Francúzskej republiky, ktorá je stanovená smernicou, je teda potrebné dospieť k záveru, že Súdny dvor sa musí vysloviť v zmysle žaloby Komisie.

VII — Návrh

21. Navrhujem preto, aby Súdny dvor:

- určil, že Francúzska republika si tým, že neprijala opatrenia nevyhnutné na dosiahnutie súladu s článkami 2, 3, 5, 6, 7 a 8 smernice Rady 89/618/Euratom z 27. novembra 1989 o informovaní verejnosti o opatreniach na ochranu zdravia, ktoré sa majú uplatniť, a o krokoch, ktoré sa majú vykonať v prípade rádiologickej havarijnej situácie, nesplnila povinnosti, ktoré jej z nej vyplývajú,
- zaviazal Francúzsku republiku na náhradu trov konania.